

פרשת
פנחס
תשפ"ו

גדליה המאיר

בה"ר
שנה ה'
גליון
דל"ה

פנינים יקרים, רעיונות מכריקים, סיפורים נפלאים,
מתוך שיעורי הרב הגאון המשפיע,
פה מפיק מרגליות
רבי מאיר צוויבל שליט"א
מחבר ספרי נר המאיר

מאמר המאיר

תשבי יתרץ קושיות ואבעיות בזכות מסירות נפשו במעשה זמרי

נשמתו של יעקב אבינו, ויש לפרש על פי זה את הפסוק 'ויאמר מי אלה לך, ויאמר הילדים אשר חנן אלקים את עבדך', דהנה עשו בראותו את יעקב אבינו, ראה את נשמת רבי אשר בו, ואת ל"ו הילדים שגולדו בזכותו, ושאלו בתמיה 'מי אלה לך', אלה עולה ל"ו, כלומר מה שייכות יש לך עם ל"ו הילדים האלו, ויעקב ענה לו 'הילדים אשר חנן אלקים את עבדך', כלומר שילדים אלה חנני אלקים להביאם לעולם על ידי שהשתדלתי בייבום הנשים האלה, וקיבלתי עלי לפרנסם בחודש העיבור.

ואפשר להוסיף ולומר דבר חידוש, דהנה ידוע שהמשניות מחולקות לששים מסכתות, אולם התלמוד בבלי לא נתחבר על כולם, אלא על שלשים וששה מהם, ויש להבין מדוע דווקא המספר הזה. אכן לפי האמור אפשר לומר שמה שזכה רבינו הקדוש שיעשו פירוש על המשניות שחיבה, הוא בזכות החסד שעשה עם הילדים, שהפריש משלו ופרנסם, לפיכך זכה שיתחבר פירוש דייקא על ל"ו מסכתות, כנגד ל"ו תינוקות שפרנס. ובה יש לפרש לשון סיום הש"ס: 'הדרן עלך פרק תינוקות וסליקא לה מסכת נדה', דהיינו שבזכות ההוד וההדר של החסד אשר עשה עם התינוקות זכה שיתחבר פירוש על משניותיו, ולפיכך 'סליקא לה מסכת נדה', הסתיים הפירוש לשאר מסכתות שבסדר טהרות, כיון שעשה חסד עם ל"ו תינוקות.

בכל הארה שזוכה האדם בלימודו מתלבשת בו בחינת אליהו

והנה בספד"ק מאור עינים (פרשת ויצא) על הפסוק (בראשית כ"א) 'וישא יעקב רגליו וגו'', כתב שישנה בחינה אחת הנקראת 'בחינת אליהו', והיא הממונה לבשר בשורות טובות לבני אדם, ובחינה זו נבראה מששת ימי בראשית, אלא שאחר כך נתלבשה באליהו הנביא זכור

בדין הוא שיטול שכרו

בפרשתו (במדבר כ"א-ב): 'פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו' לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום, ובמדרש (במדבר"ר כ"א א): 'אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו'. והוא תמוה, דפשיטא דצריך ליתן לו שכר על המצוה שעשה, וכי היה הוה אמינא שהקב"ה לא ישלם לו שכר?!

רבי מפרנס ל"ו ילדים

וי"ל בהקדם מה שאמרנו לפרש המעשה פלא המובא בירושלמי (יבמות פ"ד ה"ב) בשלשה עשר אחים, שמתו שנים עשר מהם בלא בנים, ותבעו נשותיהם את האח האחד הנשאר שיקיים בהם מצות יבום, אך הוא סירב בדבר, ותבעוהו לדין לפני רבינו הקדוש, פנה רבי אל היבם ואמר לו 'לך ויבם אותם', טען היבם שאין בידו לפרנס כולם, ענו הנשים שהם מקבלים על עצמם שכל אחת מהם תפרנס את כל המשפחה במשך חודש אחד, וכך יהיה לו פרנסה לשנים עשר חודשי השנה, שאל היבם 'ומי יפרנס בשנה מעוברת שיש בו חודש נוסף', קיבל רבי על עצמו שהוא יפרנסם בחודש העיבור, הלך היבם ונשאם, ורבי התפלל עליהם שיזכו לבנים, ואכן כל אחת מהם ילדה בן אחד בכל שנה.

כעבור שלש שנים בהגיע חודש העיבור, באו הנשים עם שלשים וששה ילדיהם ועמדו לפני ביתו של רבי, באו ואמרו לו לרבי: 'כפר של ילדים באו לשאול בשלומך', הציץ עליהם רבי מן החלון, אמרו לו 'רצוננו שתתן לנו את פרנסת החודש כפי שהבטחתנו', ואכן רבי פרנסם בחודש ההוא.

ל"ו מסכתות גמרא כנגד ל"ו ילדים

והנה ידוע מה שכתב במגלה עמוקות שלכך נקרא רבי יהודה הנשיא, לפי ש'נשיא' ראשי תיבות

בצלף של צלפחד לא היו תמרים

במסכת שבת (ק): 'תנו רבנן, מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו ונמלך עליה לגודרה, וזכר ששבת הוא ונמנע אותו חסיד ולא גדרה, ונעשה לו נס ועלתה בו צלף וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו'. ע"כ. וכתב בספר 'ליקוטי הש"ס': 'דע כי החסיד הזה הוא רבי יהודה ברבי עילאי, ואז נתנוצץ בו נשמת צלפחד הצדיק אשר חטא בענין קשישת עצים בשבת כדברי רבי עקיבא (שבת צו), ועתה תיקן אותו חסיד בחסידות זה ומעשיה. זהו סוד שאמרו רז"ל שיצא לו 'צלף חד' וממנו פרנסתו ופרנסת ביתו, כי 'צלף חד' היינו 'צלפחד', והיתה מזה פרנסתו, כי הוא תיקן מה שקלקל מקודם, והזדונות נעשה לו כזכויות בתשובה מעליותא כי האי'. עכ"ל.

וראה זה פלא, במסכת ברכות מונה הגמרא (ל) ארבעה מיני אוכלים שישנם בצלף: עלים, תמרות, אביונות, וקפריסין, לעומת זאת כאן, במעשה של החסיד כותב רש"י: 'צלף, אילן גדול הוא ובעל ענפים הרבה, ושלשה מיני אוכל יש בפירותיו, אביונות קפריסין ולוביין', עכ"ל, ואינו מונה תמרות, והוא תמוה.

אמנם לפי מה שכתב הליקוטי הש"ס שכאן מיירי בצלפחד בן חפר מוכן היטב, דהנה ידוע שקרח מרומז בסופי תיבות של 'צדיק כתמור יפרח' (תהלים צ"ב י), ועל צלפחד העידו בנותיו (במדבר כ"א): 'והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח, לפיכך לא הוכר אצלו התמור שמרמז על קרח, להורות שהיה נקי מעון זה.

מאמר המאיר

מזומן לפרש ולהאיר את עיני בני ישראל בתורה, מה שלא זכה לכך כל צדיק אחר, ויש לומר, דהנה ידוע שפינחס הוא אליהו, וכיון שמסר נפשו בעבור בני ישראל בשעה

שהרג את זמרי בן סלוא, והכניס את עצמו לסכנה גדולה בכדי להסיר חרון אף ה' מ ישראל, לפיכך זכה להיות המבאר והמפרש בתורה הקדושה לדורות עולם, כדחזינן יסוד זה אצל המעשה של רבי, שעל ידי שעושים חסד עם הבריות זוכים לגלות ביאורים וחידושים בתורה הקדושה.

ובזה יש לפרש יפה מה שאמר הקב"ה למשה: 'בדין הוא שיטול שכר', כלומר, שהשכר שיקבל יהיה בדין התורה, שכל מקום הקשה וכל דין סתום יביאון אליו והוא יהיה המפרש והמבאר עד סוף כל הדורות. וזהו הרמז בהמשך הכתוב: 'והיתה ל'ו' ולזרעו אחריו', דהיינו שהל"ו מסכתות יהיו לו שיוכל לבאר לזרעו אחריו ולדורות העתידים לבוא עד ביאת גואל צדק.

רק לעתיד לבוא, אלא בכל קושיא וכל תמיהה שזוכה האדם לתרץ וליישב מתנוצץ בו בחינת אליהו. והנה יש לעיין, מדוע זכה אליהו הנביא למדה זו שבכל דור ודור הוא

לטוב, והנה מכח בחינה זו באה לאדם שכל עליון והרחבת הדעת, וכמו שיהיה לעתיד לבוא קודם ביאת המשיח, שיבוא אליהו הנביא לבשר על הגאולה, ומחמת הבשורה יהיה 'ומלאה הארץ דעה את ה'.

וענין בחינה זו קיימת אצל כל אדם מישראל בכל זמן, ועל דרך משל כאשר מתקשה האדם בשעת לימודו, אזי קודם שבא לכלל הבנה נכנס בקרבו כמו בשורה, שמרגיש במוחו שנכנס בו נקודה אחת וזהו נקרא בחינת אליהו, ואחר כך מתקיים בו 'ומלאה הארץ דעה', שמתרחבת דעתו ונתמלא חיות ומבין את הלימוד. עכתודה"ק.

הבחור שהתקבל לשיבה מבלי שהתקבל

ראיתי מובא מעשה פלא שסיפר אברך אחד, שבו מתגלה קצת מגלגולי ההשגחה העליונה, וזה סיפר: בס"ד פיתחתי פראגראם מסוים מיוחד לשיבות שאפשר לנהל בה את כל הרשימות ושאר עניני ההאפים בקלות ובמהירות. יום אחד החזמנתי על ידי משגיח מאחת הישיבות שביקש לרכוש ה'פראגראם' ורצה לראות כיצד הוא פועל, הגעתי אל הישיבה והראיתי למשגיח כיצד פועל כל דבר, ולבסוף הראיתי לו כיצד אפשר להוציא מכתבים בלחיצה אחת, על השולחן היה מונח נוסח של כתב נתקבל, הכנסתי את הנוסח לקאמפיוטער וקישרתי אותו עם רשימת התלמידים שהגישו בקשה להיכנס, ותוך רגע יצא מכתב יפה עם שם של אחד הבחורים, המשגיח הציץ במכתב וחיוך עלה על שפתיו: 'דווקא הבחור הזה! אמר בבדיחות הדעת, 'ברור לנו שהוא לא מתקבל!', לא שאלתי למה, אין זה מעניני, סיימתי המלאכה והלכתי משם.

כעבור כמה ימים קבלתי טעלעפאון מהמשגיח, התברר שהמכתב הלך שהדפסתי לדוגמא נשאר על השולחן, והאחראי שהיה ממונה על שליחת המכתבים שלח גם את המכתב הזה, ועכשיו התקשר אבי הבחור אל הישיבה ורצה לסדר את עניני הרישום, 'מה אני עושה עכשיו?' קרא המשגיח בדאגה, 'אנחנו לא רוצים לקבל את הבחור', באותו רגע של פיזור הדעת גילה לי המשגיח גם את סיבת הדבר, היה זה בחור טוב אך משפחתו שייך לקהילה אחרת, וגם אחיו המבוגר ממנו סטה קצת מן הדרך. אמרתי למשגיח: 'ראה, למען האמת הענין לא קשור אלי, אני לא עובד בישיבה ולא קשור אליה משום צד, אך מאחר שצלצלת אלי אגיד לך מה דעתי, לשלוח מכתב לבחור שהוא התקבל לשיבה ואחר כך להודיע לו שזה היה טעות זה דבר בלתי אפשרי, לעניות דעתי אין דרך חזרה מדבר זה, חזר ממש ענין של פיקוח נפש!', לפי השתיקה של המשגיח הבנתי שדברי התקבלו על דעתו וסיימנו את השיחה.

כעבור שנה בערך נקראתי שוב להמשגיח הזה להראות לו דבר מה, ואז שאלתי אותו בדרך אגב: 'תגיד לי, מה נעשה עם בחור זה שהכנסתם "בגללי", 'אה! אורו עיניו של המשגיח, 'אין לך מושג איזה בחור מיוחד הוא, כל הישיבה מתרוממת בזכותו, בכל יום אנו מודים מחדש על הטעות שעשינו אז'. שמחתי לשמוע והלכתי משם.

כעבור כמה ימים בהשגחה פרטית פגשתי את אבי הבחור ומסרתי לי דרישת שלום חמה מבנו וסיפרתי לו את דברי המשגיח. הלה שמח מאד, ואז שאלתי אותו: 'אמור נא לי, כיצד הצלחת להכניסו לשיבה מיוחדת זו? אני יודע שלא פשוט להתקבל שם, 'אכן' השיב האב בגילוי לב, בשעתו רציתי מאד שבני יכנס לשם, ולשם כך הפעלתי את כל העסקנים וכל מי שרק הייתי יכול, אך כולם חזרו בידים ריקנים ואמרו לי שהדבר בלתי אפשרי והם המליצו לי להרשם לישיבה אחרת, כמעט התייאשתי עד שקבלתי הארה מן השמים, אמרתי לאשתי: 'עד עכשיו דברנו עם אנשים ועם עסקנים, כעת נדבר עם מי שבאמת יכול להועיל', נסענו למקומות הקדושים ושפכנו שיח לפני בורא עולם שיעזור לבננו להכנס לישיבה טובה, ואכן כמה ימים אחר כך קבלנו תשובה חיובית מן הישיבה! ואני עמדתי משתומם נוכח ההשגחה העליונה של מסבב כל הסיבות למלאות את תפילתם של ההורים כנגד כל הסיכויים.

ויש לפרש בזה את הפסוקים (במדבר כז טז-יז): 'איש על העדה וגו' אשר יציאם ואשר יביאם, פירוש, שאפילו בחור כזה שהוציאו אותו מהרשימה, יוכל הצדיק לפעול שיביאו ויכניסו אותו.

בזכות מסירות נפשו למען כלל ישראל זכה פינחס לבאר את התורה

ודבריו עולים יפה עם הרמז הידוע בתיבת 'תיקו' שהוא ראשי תיבות 'תשבי יתרץ קושיות ואבעיות', ולפי דבריו מבואר שאין הכוונה

ליטול חלק בהוצאת הגליון ולהארות והערות או לקבל הגליון, ניתן לפנות gilyonhamier@gmail.com

דפוס והוצאה לאור

דפוס מלכות בארה"ק
עוסק בבר מזה שנים
בהדפסת ספרים באיכות
ובמהירות הנדרשת

עימוד - גראפיק - הדפסה - שופינג

מיוחד
לעת הצורך
הדפסה של
2 ימים

חדש!!!
הדפסת
ספרים גם
בבמות
קטנה

עריכה

גליון זה ועוד ספרים וגליונות רבים וחשובים נערכו ע"י עורכי מלכות הוצאה לאור בארה"ק
צוות אברכים תלמידי חכמים
שידם רב להם
במבמני התורה והחסידות